
1957'DEN 2019'A İNGİLİZLERİN SANCILI AB HİKAYESİ: ZOR GİRDİLER, ZOR ÇIKIYORLAR - BREXİT

-

16.01.2019

EuroNews (15 Ocak 2019)

İngiltere ve Avrupa Birliği için kritik gün geride kaldı. İngiliz parlamentosu, iki yıl süren müzakerelerin ardından ortaya çıkan Brexit anlaşmasını 'yeşil ışık' yakmadı. Anlaşmanın reddedilmesi, İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden çıkma takvimini değiştirmeyecek. İngilizler, 1973'te sancılı bir şekilde üye oldukları AB'den yine sancılı bir şekilde ayrılacak.

İngiltere'nin Avrupa Birliği ile en başından bu yana inişli çıkışlı ve kararsız bir ilişkisi oldu. Üzerinde Güneş batmayan imparatorluğun nostaljisini taşıyan İngilizler Avrupa'nın bir parçası olmak konusunda sorun görmeseler de Avrupalı ülkelerle her koşulda eşit olma fikrine bir türlü ısınamadılar.

Gerek yok kalsın

Bugünkü Avrupa Birliği'nin temellerini oluşturan 1957 Roma Antlaşması'nı imzalamak ve ekonomik topluluğun bir üyesi olmak için Birleşik Krallık da davet edilmişti. Ancak Londra o dönem bunu kabul etmedi. O yıllarda Ada yönetimi, ABD ile olan ekonomik ilişkisine ve kendi sanayi gücüne aşırı şekilde güveniyordu.

Fransa iki kez veto etti

Bu özgüven sadece dört yıl sürdü ve ekonomik topluluğun bir parçası olmanın gerekli olduğuna kanaat getiren İngilizler bu sefer de Fransa tarafından reddedildi. Fransız lider Charles De Gaulle İngiltere ile Avrupa'nın ekonomik çıkarlarının uyuşmadığını ileri sürerek birkaç yıl arayla yapılan iki başvuruyu da veto etti.

De Gaulle'ün görevden ayrılmasıyla İngiltere'nin 1969 yılında yaptığı üçüncü başvuru kabul oldu ve 1973'te topluluğun bir üyesi olabildi.

İngiltere kendini soyutladı

Ne var ki, İngiltere ekonomik topluluğun siyasi bir birliğe dönüşümü sırasında geçirilen önemli bazı entegrasyon aşamalarından kendini soyutlamayı tercih etti. Şengen ve Euro gibi oluşumlara katılmadı. Dış politika veya çalışma ve sosyal güvenlik hakları gibi alanlarda birlikten bağımsız ve farklı hareket etmeyi tercih etti.

Emin olamadık

Brexit referandumu İngiltere'nin ilk ve tek üyelik referandumu değil. Adadaki ilk referandum daha 1973'te onca çaba ile üye olunduktan sadece iki yıl sonra 1975'te yapıldı ve halka "Kalalım mı çıkalım mı?" sorusu soruldu. O gün halkın yüzde 67'si kalma taraftarıydı.

Tamam ama şartlarımız var

80'li yıllarda Margeret Thatcher da AB ile olan finansal ilişkiyi sorunlu gören siyasetçilerdendi. Thatcher, bütçeden Fransa'ya ödenen tarımsal sübvansiyonların yüksek oranı nedeniyle İngiltere'nin bütçeye olan katkısının bir bölümünü her yıl geri almasını şart koştu ve bu talebi karşılandı.

Bu ne münasebet?

Thatcher her ne kadar 1986'da Tek Pazar'ı onaylayarak önemli bir hükümrancılık alanını Brüksel'e teslim etmeyi kabul etmiş olsa da, dönemin Komisyon Başkanı Fransız Jacques Delors'un İngiliz sendikacılarıyla görüşüp onlara daha fazla sosyal hak ve güvence sözü vermesi taraflar arasındaki en ciddi krizlerden birine neden oldu.

Katılmadan katılırsız

Thatcher'ın işçi hakları konusunda Brüksel'e 'hayır' demesi kendi siyasi kariyerini olumsuz etkiledi ve koltuğundan oldu. O dönemden bu yana İngiliz siyasetçilerinin önemli bir bölümünün AB ile yıldızı bir türlü barışmadı ve Thatcher'dan sonra yönetime gelen John Major, Maastricht Antlaşması müzakere edilirken bazı alanlarda İngiltere adına 'tercihli katılmama' maddesi koydurarak Brüksel ile Londra arasına kalıcı bir mesafe koydu.

Ancak dediğimiz gib inişli çıkışlı bir ilişkiydi ve AB ile iyi geçinen İngiliz siyasetçiler de oldu. Bunların başında 1997'de göreve gelen ve Brüksel ile yakın ve verimli bir ilişki sürdüren İşçi Partili Tony Blair var.

Sevginin de bir sınırı var

Ne var ki, Blair'in halefi Gordon Brown'un bir 'AB anayasası' fikrine karşı çıkması birliğin Lizbon Antlaşması ile yetinmesine neden oldu. Antlaşma İngiliz Parlamentosu'nda oylanmadan önce yapılan tartışmalar toplumdaki AB karşıtlığı rüzgarını güçlendirdi ve biriken baskı 2010'da koltuğua

oturan David Cameron'ın omuzlarına çöktü.

Severek ayrılıyoruz

Bir dönem daha iktidarda kalabilmek adına yükselen aşırı sağ seçmeni merkeze çekmek isteyen Cameron seçim kampanyasında 'Brexit referandumu' sözü verdi. Seçimleri kazanınca da referandumu hayata geçirmek zorunda kaldı. Cameron'ın İngiltere'nin AB'de kalması için kampanya yapsa da başarılı olamadı ve 2016'da İngilizler küçük bir farkla üyelikten çıkma kararı aldılar.

Ayrılık May'a kaldı

Brexit'i gerçekleştirme görevini üstlenmek istemeyen Cameron ise koltuğu Theresa May'e bıraktı. May kendisi de bir Brexit karşıtı olmasına rağmen "halkın kararını yerine getirmekten daha önemli bir görev olamaz" söylemiyle göreve talip oldu ve koltuğu oturdu.

May'in 'halkın verdiği karara saygı gösteren ve onu uygulama cesareti olan bir lider figürü' mü olduğu yoksa 'önüne gelen kariyer fırsatını değerlendirmiş ve başarılı olma isteği her şeyin önüne geçmiş bir siyasetçi' mi olduğu gelinen noktada en çok tartışmaya sebep olan konulardan biri.

Kaynak/Source: